

Бабенко Людмила Леонідівна

Доктор історичних наук, доцент, професор кафедри історії України,
завідувачка кафедри історії України

Контактна інформація

Службова адреса:, вул. Остроградського, 2, м. Полтава, 36003

e-mail: kafedra_pdpu@ukr.net

Трудова діяльність:

Закінчила Полтавський державний педагогічний інститут імені В.Г. Короленка, учитель історії та суспільствознавства(1979). Кандидат історичних наук (1993), доктор історичних наук (2015), доцент (1994), на посаді професора кафедри історії України (2010). Заслужений працівник освіти України (2018), Відмінник освіти України (2009), лауреат премій Панаса Мирного (2007), Самійла Величка (2010), преподобного Паїсія Величковського (2016), Почесний краєзнавець України (2017).

Займані посади: учитель історії середньої школи (м. Кобеляки, смт. Козельщина Полтавської області), старший викладач, доцент, заступник декана, завідувачка кафедри, професор кафедри історії України Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Дисертації. Кандидатська: Роль наукової інтелігенції в розвитку історичного краєзнавства на Україні в 20-х – на початку 30-х років (Дніпропетровський державний університет, науковий керівник: д.і.н., проф. Склярєнко Є.М., Інститут історії України НАН України). Спеціальність: 07.00.02 – історія України.

Докторська: Органи державної безпеки у структурі взаємовідносин держави і Православної церкви в радянській Україні (1918 – середина 1950-х рр.) (Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, науковий консультант: проф. Пащенко В.О.; проф. Нестуля О.О.) Спеціальність: 07.00.01 – історія України.

Стажування: Інститут історії України НАН України (1990, 1995, 2000); докторантура Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (2002 – 2005); Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (2010); захист докторської дисертації (2015); Технічний університет, Академічне співтовариство Михала

Балудянського (Кошице, Словаччина, 2017, «Інновації у вищій освіті: світові тенденції та регіональний досвід»).

Навчальна і методична робота:

Навчальні курси: Історія України (новітня), Державотворчі процеси в новітній історії України, Політичні партії і рухи в Україні у XX-XXI ст., Соціально-економічні аспекти вітчизняної історії, Пам'яткознавство та охорона культурної спадщини.

Наукова робота:

Коло наукових інтересів: новітня історія України радянської доби, політичні репресії, історія радянських спецслужб, державно-конфесійні відносини, питання теорії та історії історичного краєзнавства. Авторка низки публікацій з цієї тематики.

Керівництво науковою роботою аспірантів:

Захищені дисертації:
кандидатські:

Вільховик Ольга Василівна . «Трансформація світогляду червоноармійців на території радянської України: політичний, економічний, соціальний аспекти (1917 – 1920-ті роки) (2018)

Керівництво науковою роботою студентів:

Призери Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт :

Шульга С.В. (2009, м. Херсон). Басенко Р.М. (2012, м. Харків),
Бондарчук Є.В. (2019, м. Кропивницький).

Організаційна робота

Завідувачка кафедри історії України; член ради факультету історії та географії; член Національної спілки краєзнавців України (НСКУ) (1991); член правління Полтавської обласної організації НСКУ; член Української асоціації релігієзнавців України (УАР) (2006); заступник головного редактора наукового журналу «Історична пам'ять»; член редакційної колегії наукових видань Полтавського краєзнавчого музею; співорганізатор регулярних Всеукраїнських наукових конференцій «Держава і Церква в новітній історії України», «Череванівські наукові читання».

Л-ра: Шепель Л. Бабенко Людмила Леонідівна // Українські історики. Біобібліографічний довідник. – Вип. 3. Серія «Українські історики». – К.: Ін-т історії України НАН України, 2010, с.8; Історичний факультет Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка: історія і сучасність / відп. за вип. П.А. Кравченко. – Полтава: Полтавський літератор, 2009; Єрмак О.П. Бабенко Людмила Леонідівна // Полтавіка. Релігія і церква. Т. 12. – Полтава: Полтавський літератор, 2009; Тригуб П.М. Стежками власної долі. – Миколаїв, 2005, с. 136.

Публікації

Монографії

1. Органи державної безпеки на Полтавщині (1919 – 1991 рр.). – Полтава: АСМІ, 2005. – 206 с. (у співавторстві).
2. Полтавщина: влада на історичних паралелях. – Полтава: АСМІ, 2005. – 392 с. (кол. монографія, розд. 1).
3. Полтавщина. Історичний нарис. – Полтава: Дивосвіт, 2005. – 592 с. (Кол. монографія).
4. Реабілітовані історією. Полтавська область: Науково-документальна серія книг. – Київ – Полтава: Вид. АСМІ, 2006. – Кн. 4. – 736 с. (член обласної редакційної колегії, член авторського колективу).
5. Ліквідація небільшовицьких політичних партій на Полтавщині в першій половині 1920-х років [Текст]: навчальний посібник / Бабенко Л.Л., Ляхівненко С.М.: ПДПУ ім. В.Г.Короленка. – Полтава: ТОВ „АСМІ”, 2009. – 120 с.
6. Історичний факультет Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка: історія і сучасність. (Наукове видання). – Полтава: Полтавський літератор, 2009. – 92 с. (у співавторстві).
7. Реабілітовані історією. Полтавська область. Кн. перша. Науково-документальне видання. – Київ – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2010. – 432 с. (член обласної редколегії, член авторського колективу).
8. Реабілітовані історією. Полтавська область. Кн. друга. Науково-документальне видання. – Київ – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2006. – 720 с. (член обласної редколегії, член авторського колективу).
9. Реабілітовані історією. Полтавська область. Кн. третя. Науково-документальне видання. – Київ – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2007. – 720 с. (член обласної редколегії, член авторського колективу).

10. Реабілітовані історією. Полтавська область. Кн. четверта. Науково-документальне видання. – Київ – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2006. – 736 с. (член обласної редколегії, член авторського колективу).
11. Реабілітовані історією. Полтавська область. Кн. п'ята. Науково-документальне видання. – Київ – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2007. – 720 с. – (член обласної редколегії, член авторського колективу).
12. Економічна діяльність Полтавського губернського земства у другій половині ХІХ – на початку ХХ століть [Навчальний посібник для профільного навчання [історичний та економічний профілі]: навчальний посібник / у співавт. – Полтава: ПОІППО імені М.В. Остроградського; ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2011. – 80 с.
13. Полтавщина: влада на історичних паралелях / Л.Л. Бабенко, О.А. Білоусько, О.П. Єрмак та ін., редкол. М.П. Перепелиця (гол. ред.) та ін. – Вид. друге, перероб. і доп. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2012. – 400 с.
14. Управління Служби безпеки України в Полтавській області : історія і сучасність (науково-популярне видання) / За заг. ред. О.Б. Дроботенка. – Полтава : ПФ «Ектив Стар», 2012. – 359 с. (кер. авт. колективу, автор тексту, упорядник).
15. Радянські органи державної безпеки в системі взаємовідносин держави і Православної церкви в Україні (1918–середина 1950-х рр.) [Текст]: монографія / Л. Л. Бабенко. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2014. – 549 с.
- 16.).

Наукове редагування

1. Пащенко В.О. Олесь Гончару тоталітарній системі : монографія [уклад.: М. Степаненко, Л. Бабенко, В. Орехова]. – Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2017. – 276 с.

Статті

1. Інспірація церковних розколів: із практики радянського тоталітарного режиму // Науковий вісник Чернівецького університету. Зб. наук. праць. – Чернівці: Золоті литаври, 2004. – Вип. 203-204. – С. 115-119.
2. Радянські спецслужби про українські голодомори 20 – 40-х рр. ХХ ст. // Історія України. Маловідомі імена, події. факти. Зб. статей. Вип. 22-23. – К.: Інст. історії України НАН України, 2003. – С. 304-316.
3. Більшовицька партія і спецслужби: пріоритети у боротьбі з релігією (20 – 3—ті роки ХХ століття) // Історія релігій в Україні. Науковий щорічник. 2004 рік. Кн. 1. – Львів: Логос. – С. 76-83.
4. Спецслужби і релігійний рух на Поділлі у 20-х роках ХХ століття // Освіта, наука і культура на Поділлі. Зб. наук. праць. – Кам'янець-Подільський: ОІЮМ, 2004. – Т. 4. – С. 117-128.

5. Митрополит Володимир (В.О. Романюк): етапи конфлікту з радянською політичною системою // Історія України. Маловідомі імена, події, факти. Зб. статей. Вип. 31. – К.: Інст. історії України НАН України, 2005. – С. 175-188.
6. Посилення ролі спецслужб у боротьбі з релігією періоду колективізації // Український селянин: Зб. наук. праць. – Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2006. – Вип. 10. – С. 160-164.
7. Чекіст більшовицької доби: портрет на тлі епохи // Історична пам'ять. Науковий збірник. – Полтава: АСМІ, 2006. – №2. – 198 с. – С. 4-19.
8. Чому митрополит Андрей Шептицький став об'єктом радянських спецслужб // Митрополит Андрей Шептицький: церковно-релігійна та громадсько-політична діяльність : Зб. наук. праць. – Одеса – Львів, 2007. – С. 6-15.
9. Справа митрополита Йосифа Сліпого 1958 – 1959 років // Історія релігій в Україні. Науковий щорічник. 2007 рік. Кн. 1. – Львів: Логос. 2007. – С. 138-147.
10. Боротьба з «петлюрівщиною» в Українській автокефальній православній церкві на Полтавщині у 1920-1930-х роках // Архівний збірник до 90-річчя Державного архіву Полтавської області. Матеріали наукової конференції «Документальна спадщина Полтавщини: минуле, сучасне, перспективи». – Полтава: АСМІ, 2008. – С. 111-119.
11. Стан релігійності населення Полтавщини у повоєнний період // Краєзнавство. Науковий журнал. – 2008. - № 1-4. – С. 203-209.
12. Документи органів державної безпеки УСРР–УРСР про діяльність релігійних конфесій у 1920–1950-х рр. // Історія України. Маловідомі імена, події, факти. (Збірник статей). Вип. 35. – Київ: Інститут історії України НАН України, 2008. – С. 298-310.
13. Die Schlacht bei Poltava – 300 Jahre danach Ostliche Ukraine Facetten jenseits des Dnjepr Streifzige durch Geschichte und Kultur/ Wostok spezial. – Berlin, Germany. – 2009. – С. 19-23.
14. Політичні репресії 1920 – 1930-х років у Полтавському педагогічному інституті // Рідний край: Альманах Полтавського державного педагогічного університету. – 2009. – №2 (21). – С. 196-209.

15. Діяльність органів ДПУ на Полтавщині у 1920-х роках // Реабілітовані історією. Полтавська область. Кн. перша. Науково-документальне видання. – Київ – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2010. – С.65-89.
16. ВУЧК–ОДПУ–НКВС–НКДБ у системі взаємовідносин держави і церкви: історіографія проблеми (1920-ті–1953 роки) // Історична пам'ять. Науковий збірник. Вип. 28. – Полтава : Полтавський нац. педагогічний ун-т імені В. Г. Короленка, 2012. – С. 45–62.
17. Динаміка розкольніцьких тенденцій у Російській православній церкві на початку 1920-х рр.: чекістський сегмент / Л. Л. Бабенко // 3 архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. Науковий і документальний журнал. № 2 (39), 2012 / Харків : Права людини. 2013. – С. 283–299.
18. Ідеологічні та структурні засади діяльності органів державної безпеки у ліквідації інституціональних основ православної церкви (1920–1930 рр.) / Л. Л. Бабенко // Історія релігій в Україні: Науковий щорічник / Упоряд. О. Киричук, М. Омельчук, І. Орлевич. – Львів : «Логос», 2013. – Кн. 1: Історія. – С. 478–489.
19. Православне духовенство Полтавщини як об'єкт «великого терору» / Л. Л. Бабенко // Полтавські історичні студії : ювілейний збірник на пошану Віктора Ревеука. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2013. – С. 174–187.
20. Взаємодія органів державної безпеки з органами партійної і державної влади у справі ліквідації православної церкви в Україні / Л. Л. Бабенко // Історична пам'ять. Науковий збірник. Випуск 29, 2013.– Полтава : Полтавський нац. педагогічний ун-т імені В. Г. Короленка, 2013. – С. 25–34.
21. Діяльність оперативних підрозділів органів державної безпеки по ліквідації Української автокефальної православної церкви (1920-ті рр.) / Л. Л. Бабенко // Наукові зошити історичного факультету Львівського університету. – 2012. Випуск 13. – Львів : Вид-во ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – С. 132–142.
22. Взаємодія органів державної безпеки з органами партійної і державної влади у справі ліквідації православної церкви в Україні / Л. Л. Бабенко // Історична пам'ять. Науковий збірник. Випуск 29,

2013.– Полтава : Полтавський нац. педагогічний ун-т імені В. Г. Короленка, 2013. – С. 25–34.

23. Документи органів державної безпеки про релігійну ситуацію на території України у 40-х роках ХХ століття // 25-річчя Української незалежності як історія релігійних свобод і світоглядного плюралізму : державні інституції та релігійні організації у пошуку моделей партнерства / збірник наукових матеріалів. – К. : Дух і літера, 2017. – С. 436-446.
24. Особливості інтерпретації діяльності церковно-релігійного підпілля 1930-их рр. співробітниками спецслужб радянської України // Scientific letters of Academic Society of Michal Baludansky. – Volume 5, Nb 3, 2017. – P. 13-16 (Словаччина)
25. Мотиви політичних переслідувань та репресивних заходів щодо Української автокефальної православної церкви в радянській Україні (1920-ті рр.) // Історія релігій в Україні : Науковий щорічник / за заг. ред. М. Капраля, О. Киричук, І. Орлевич. – Львів : Логос, 2017. – Вип. 27. – С. 384-394.
26. Український комітет краєзнавства: між наукою і політикою // Полтавський краєзнавчий музей : маловідомі сторінки історії, музеєзнавство, охорона пам'яток : збірник наукових статей / (ред. кол. Бабенко Л.Л., Вождаєнко В.В., Гаврилюк Н.О. та ін.; гол. ред кол. Супруненко О.Б.; наук. ред. Мокляк В.О.). – Полтава : Дивосвіт, 2018. – С. 86-95.
27. З когорти соратників Галини Сидоренко: В.С. Воловик // Старожитності Лівобережного Подніпров'я – 2018 : Збірник наукових праць пам'яті Г.О. Сидоренко (1918 – 1984) / Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК; Інститут археології НАН України; ЦОДПА; ПКМ імені Василя Кричевського (наук. і відпов. ред. Супруненко О.Б.). – Київ : ЦП НАН України і УТОПІК; «Дивосвіт», 2018. – С. 50-55.
28. Соціально-політичні ідеали українців на сторінках газети «Хлібороб» // Старожитності Посулля. 100 років Лубенському краєзнавчому музею імені Г.Я. Стеллецького (1918 – 2018) : Збірник наук. праць / (Відп. ред. Супруненко О.Б.; редкол. : Бабенко Л.Л., Біляєва С.О., Васюк С.С. та ін.). – К.: ЦП НАН України і УТОПІК, 2018. – С. 207-212.

29. Кафедра історії України // Історичний факультет Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка : Збірник матеріалів і бібліографічні покажчики. – Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2018. - С.64-73 (член редколегії)
30. Проблеми державотворення за часів гетьманування Івана Мазепи у сучасній українській історіографії // Село Жуки – батьківщина літописця Самійла Величка : збірник матеріалів Другої наукової конференції / Ред. кол. Л.Л. Бабенко, М.М. Кононенко (голова), А.Г. Логвиненко та ін. – Київ – Полтава : ЦП НАНУ і УТОПІК, 2018. – 158 с. – С. 5-9.
31. Земські сільськогосподарські навчальні заклади на Полтавщині (друга половина ХІХ – поч. ХХ ст) // Сучасні соціокультурні практики : компетентнісно-аксіологічний аспект : Збірник статей і матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 10-літтю кафедри культурології та методики викладання культурологічних дисциплін ПНПУ імені В.Г. Короленка (29-30 березня 2018 року). – Полтава: ПП «Астрія», 2018. – С. 6-9.
32. Протестантські конфесії в оперативних розробках радянських органів державної безпеки (1940 – 1950-ті рр.) // Історія релігій в Україні : наук. щорічник / за заг. ред.: О. Киричук, І. Орлевич, М. Омельчук; Львівський музей історії релігій; Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського; Інститут філософії ім. Г.С. Сковороди. Львів: «Логос», 2018. Вип. 28. Ч. 1. – С. 348-366.
33. Боротьба за політичне домінування на Полтавщині (початок 1920-х років: на прикладі партій боротьбистів, борбистів та більшовиків) // Історична пам'ять. Науковий журнал. № 2 (41). 2019. – С. 73-79 (співавт. Д. Стаценко)
34. До питання формування національної ідентичності у радянську добу : погляд сучасного історика // Історична пам'ять. Науковий журнал. № 2 (41). 2019. – С. 100-103

Всього понад 300 наукових і науково-методичних публікацій у різних виданнях України та закордонних виданнях.